

Vlaams
Parlement

ingediend op **342** (2019-2020) – Nr. 2
8 juli 2020 (2019-2020)

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu,
Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie
uitgebracht door Freya Perdaens

over het ontwerp van decreet

houdende instemming
met het samenwerkingsakkoord van 5 maart 2020
tot wijziging van
het samenwerkingsakkoord van 4 november 2008
betreffende de preventie en het beheer
van verpakkingsafval

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie:

Voorzitter: Carina Van Cauter.

Vaste leden:

Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Andries Gryffroy, Freya Perdaens, Wilfried Vandaele;
Bart Claes, Leo Pieters, Sam Van Rooy;
Tinne Rombouts, Koen Van den Heuvel;
Gwenny De Vroe, Carina Van Cauter;
Johan Danen, Mieke Schauvliege;
Bruno Tobback.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Marius Meremans, Joris Nachtergaele, Axel Ronse, Nadia Sminate;
Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Wim Verheyden;
Robrecht Bothuyne, Lode Ceyskens;
Willem-Frederik Schiltz, Bart Tommelein;
Chris Steenwegen, Tine Van den Brande;
Hannes Anaf.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

Documenten in het dossier:

342 (2019-2020) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

1. Toelichting door de minister	4
2. Bespreking	5
2.1. Tussenkomst van Mieke Schauvliege	5
2.2. Tussenkomst van Freya Perdaens.....	6
2.3. Tussenkomst van Tinne Rombouts	6
2.4. Tussenkomst van Gwenny De Vroe.....	6
3. Antwoorden van de minister	7
4. Stemming	7
Gebruikte afkortingen	8

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie behandelde op 7 juli 2020 het ontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 5 maart 2020 tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval (*Parl.St. VI.Parl. 2019-20, nr. 342/1*).

(Tijdens de commissievergadering waren alleen de commissievoorzitter en de commissiesecretaris fysiek in de commissiezaal aanwezig. De vaste leden, de plaatsvervangende leden en de toegevoegde leden van de commissie kregen de mogelijkheid om online aan de vergadering deel te nemen via het platform Zoom. Andere volksvertegenwoordigers konden alleen na motivering online aan de vergadering deelnemen.)

1. Toelichting door de minister

Minister *Zuhal Demir* duidt vooreerst de decretale context van voorliggend ontwerp van decreet. Het oorspronkelijke samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval werd gesloten tussen het Vlaamse, Waalse en Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, trad in werking op 1 januari 2009 en heeft kracht van decreet.

Dat samenwerkingsakkoord is een omzetting, voor wat betreft de gewestelijke bevoegdheden, van de Europese Verpakkingsrichtlijn en bevat verschillende verplichtingen voor bedrijven op het vlak van de preventie en het beheer van verpakkingsafval. Zo verplicht het onder meer de bedrijven die verpakkingen in België op de markt brengen, om voor het afval van deze verpakkingen bepaalde recyclagedoelstellingen te halen.

Het samenwerkingsakkoord werd gewijzigd met het voorliggende samenwerkingsakkoord van 5 maart 2020 gesloten tussen het Vlaamse, Waalse en Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Het zorgt voor een deel van de omzetting van verschillende Europese richtlijnen, waaronder in de eerste plaats de gewijzigde Verpakkingsrichtlijn. Deze Europese richtlijn heeft immers de minimale recyclagedoelstellingen per materiaal, die door de lidstaten moeten gehaald worden, verhoogd. Een van de meest cruciale bepalingen in dit samenwerkingsakkoord betreft dan ook net de verhoging van de minimale recyclagedoelstellingen per materiaal voor de bedrijven.

De volgende recyclagedoelstellingen per materiaal worden opgelegd vanaf het jaar 2021: 90 procent voor glas, papier/karton, drankkartons en ferrometalen, 75 procent voor aluminium, 50 procent voor plastic en 80 procent voor hout. Met uitzondering voor plastics, liggen deze doelstellingen die vanaf 2021 moeten worden gehaald, reeds een pak hoger dan de doelstellingen die Europa oplegt vanaf eind 2030. Daar spelen we dus zeker een koplopersrol. Voor plastic is een geleidelijke verhoging van de doelstelling voorzien, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen huishoudelijke en bedrijfsmatige plastics.

In uitvoering van het Verpakkingsplan 2.0 worden twee nieuwe en bijzonder ambitieuze doelstellingen opgelegd voor het huishoudelijk verpakkingsafval. Het erkend beheerorganisme voor huishoudelijk verpakkingsafval, Fost Plus, moet tegen 2022 minstens 90 procent van de drankverpakkingen selectief inzamelen en recycleren. En het moet tegen 2025 minstens 95 procent van de huishoudelijke verpakkingen selectief inzamelen en recycleren. Om deze doelstellingen te realiseren wordt momenteel de nieuwe pmd-zak ingevoerd in heel het land en wordt er sterk ingezet op de inzameling van pmd bij de bedrijven, 'out of home' en 'on the go'. Deze doelstellingen moeten leiden tot een gevoelige vermindering van de verpakkingen die we terugvinden in het zwerfvuil.

Dit samenwerkingsakkoord zorgt ook voor een aantal verduidelijkingen, vervolledigingen en verbeteringen aan het samenwerkingsakkoord van 4 november 2008. Het gaat in grote mate om technische wijzigingen, maar enkele bepalingen hebben meer belang.

De minister verwijst in het bijzonder naar de verduidelijking van de definitie van 'verpakkingsverantwoordelijke' in het geval van e-commerce, zodat het duidelijk wordt dat buitenlandse e-commerceverkopers die leveren aan Belgische consumenten ook 'verpakkingsverantwoordelijke' zijn en dus ook moeten instaan voor de recyclage van het verpakkingsafval dat ze op de markt hebben gebracht.

Voorts verwijst ze naar het invoeren van de verplichting voor Fost Plus om bij te dragen aan de kosten van de verwerking van de kga-stroom, voor wat betreft de verpakkingen die daarin aanwezig zijn. Dit is een dure stroom om te verwerken en de kosten hiervan werden tot nu toe altijd gedragen door de gemeenschap.

2. Bespreking

2.1. Tussenkost van Mieke Schauvliege

Mieke Schauvliege stelt dat haar fractie een algemene bedenking heeft bij dit ontwerp. Vlaanderen behoorde in Europa tot de top voor wat de recyclage en de circulaire economie betreft. Toch wil ze waarschuwen voor zelfgenoegzaamheid. Als we geen ambitieus beleid voeren, zullen we door steeds meer regio's en landen worden ingehaald en een belangrijk concurrentievoordeel voor de Vlaamse economie verliezen. Er werd reeds meermaals voor gepleit om van Vlaanderen een recyclagehub te maken; dit ziet men nog niet in de feiten.

Wat de inzameldoelstellingen voor drankverpakkingen betreft, stelt men samen met de Minaraad vast dat deze op basis van gewichtspercentages werden bepaald en niet op basis van eenheden. Zolang dit niet wordt aangepast blijven we werken met een overschatting van de recyclage en is de ambitie te beperkt.

Ook de materiaalspecifieke doelstellingen mogen volgens Groen aangescherpt worden want deze weerspiegelen momenteel quasi een status quo. In de recyclage van kunststofverpakkingen van bedrijfsmatige oorsprong ziet men sinds 2007 geen echte vooruitgang. Hier moet een duidelijk verbetertraject worden uitgewerkt.

Ook het belang van preventie wenst men duidelijk naar voren te schuiven. Van de huidige beleidsinstrumenten moet immers worden vastgesteld dat deze er niet in slagen om de hoeveelheid verpakkingsafval werkelijk te doen afnemen. Ook hier vraagt men afzonderlijke en duidelijke doelstellingen voor preventie en hergebruik.

Ook wat recyclage betreft moet worden aangegeven dat men streeft naar hoogwaardige en kwaliteitsvolle recyclage om downcycling te vermijden. Hier moet meer controle op kunnen worden uitgevoerd.

De reikwijdte van de producentenverantwoordelijkheid inzake verpakking en verpakkingsafval mag worden bijgesteld.

Wat statiegeld betreft, werd gesteld dat de mogelijkheid tot het invoeren ervan wordt uitgesteld tot na de evaluatie in 2023. Groen is van oordeel dat er nog dit jaar een evaluatie moet komen en het in voorkomend geval moet worden ingevoerd als de beoogde doelstellingen niet worden gehaald. Statiegeld blijft voor Groen de methode om zwerfvuil te vermijden.

Ze vat samen dat het samenwerkingsakkoord positieve elementen bevat maar dat de ambitie best wat mag worden opgeschroefd. Groen zal zich dan ook onthouden bij de stemming.

2.2. Tussenkost van Freya Perdaens

Freya Perdaens stelt dat haar fractie toch positiever aankijkt tegen voorliggend samenwerkingsakkoord. Ondanks het feit dat het geen schokkende bepalingen bevat, zijn de voorgestelde oplossingen wel noodzakelijk en diende het samenwerkingsakkoord te worden aangepast aan de huidige situatie. Tussen 2008 en nu is de markt geëvolueerd en zeker in de laatste maanden merkte men dat de elektronische verkoop en de daarmee samenhangende verpakking sterk in de lift zitten. Weinig doet vermoeden dat dit ook zou afnemen.

Wat de recyclagedoelstellingen betreft, wil ze graag nog aanstippen dat deze niet worden afgestemd op de Europese doelstellingen gezien ons niveau nu al hoger ligt dan die doelstellingen. Het zou een fout signaal zijn niet hoger te mikken.

Ook de verankering van de vrijwillige engagementen die het bedrijfsleven nam, is belangrijk.

Het nieuwe samenwerkingsakkoord betreft dan ook een opfrissing naar de huidige situatie met het oog op het nog verbeteren van de resultaten in de toekomst. Haar fractie zal het ontwerp van decreet dan ook steunen.

2.3. Tussenkost van Tinne Rombouts

Tinne Rombouts wil de bijstelling van de doelstellingen, vervat in het nieuwe samenwerkingsakkoord, benadrukken. Het op een positieve manier maken van afspraken met de sectoren en dit stimuleren heeft ook gemaakt dat de doelstellingen bereikt worden. Ze heeft er dan ook vertrouwen in dat met dit samenwerkingsakkoord stappen voorwaarts kunnen worden gezet. Het feit dat de doelstellingen vandaag werden bijgesteld evalueert ze dan ook positief.

Verder is het goed dat een aantal technische zaken worden verduidelijkt en dat aldus buitenlandse e-commercebedrijven die op onze markt actief zijn ook aan de doelstellingen moeten voldoen.

Ook de nieuwe pmd-zak kan een positieve bijdrage leveren als eenvoudige oplossing voor de burgers. Hier werd ook in de vorige legislatuur reeds een hele weg afgelegd.

Ze stelt vast dat vanuit de Miniraad een aantal bezorgdheden worden geuit inzake de doelstellingen en de wijze waarop men deze wenste te bereiken. Voorgesteld werd om een evaluatie te voorzien. Wat is de visie van de minister hieromtrent?

Als men de rest van de keten bekijkt zoals de ophaling en verwerking, vraagt ze zich nog af of ook hier impulsen worden voorzien. Als men meer inzamelt, is het wenselijk dat men ook hier meer materiaal kan verwerken. Op dit moment staat de recyclagesector financieel niet zo sterk, gelet op de prijsdaling van nieuw materiaal. Hoe kan dit worden afgestemd en hoe loopt hier het overleg?

2.4. Tussenkost van Gwenny De Vroe

Gwenny De Vroe beaamt dat we in Vlaanderen koploper zijn inzake recyclage en dat we er alles moeten aan doen om deze positie te behouden. Het Verpakkingsplan is ter zake heel duidelijk en het is een goede zaak dat men grotere ambities heeft dan de Europese doelstellingen. Belangrijk is ook dat steeds gestreefd wordt

naar een goede dialoog met de sector. Uiteraard moeten de aangegeven engagementen nu ook worden behaald. Blijvend overleg en evaluatie op regelmatige basis is dus belangrijk. Haar fractie zal dan ook het samenwerkingsakkoord goedkeuren.

Wat het gebruiken van de nieuwe Europese berekeningsmethodiek betreft, heeft ze begrepen dat er nog een studie lopende is met de diverse stakeholders. Ze denkt dat het nog een uitdaging zal zijn om bepaalde streefcijfers te halen en dit zeker met de nieuwe methodiek. Europa heeft in april 2019 deze methodiek voorgesteld, toch blijven er nog vragen over de implementatie. Is hier reeds meer zicht op de studie?

3. Antwoorden van de minister

Minister *Zuhal Demir* stelt dat ondanks de bedenkingen één ding wel vaststaat, namelijk dat de vastgestelde recyclagedoelstellingen veel verder gaan dan wat Europa oplegt.

Wat de evaluatie betreft, erkent de minister dat dit zeker moet worden gedaan. Maar ook Europa is momenteel aan het bekijken hoe de rapportage moet verlopen.

Wat de recyclagecapaciteit betreft, vermeldt de minister dat in het Kunststoffenplan ook een actiepoint werd opgenomen om hierin te investeren via PMV en dat hier enkele aanbestedingen lopende zijn.

Wat de circulaire economie betreft, spreekt ze Mieke Schauvliege tegen en stelt dat Vlaanderen nog steeds één van de koplopers vormt binnen Europa. Men heeft dan ook veel contacten met Europa en samen met minister Hilde Crevits, die Economie onder haar bevoegdheden heeft, zal men binnenkort met een stevige samenwerking op de proppen komen.

4. Stemming

Ter stemming gelegd worden de artikelen 1 en 2, en het ontwerp van decreet als geheel, aangenomen met 7 stemmen bij 5 onthoudingen.

Carina VAN CAUTER,
voorzitter

Freya PERDAENS,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

kga	klein gevaarlijk afval
Minaraad	Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
pmd	plastic flessen, metaalverpakkingen, drankkartons
PMV	ParticipatieMaatschappij Vlaanderen